

Сімнадцяте березня

Класна робота

РМ №16, №17.

*Контрольний вибірковий письмовий
переказ тексту наукового стилю
(із використанням складних речень з
різними видами зв'язку)*

Мета

формувати ключові компетентності:

уроку.

- **емоційно-ціннісна** - повторити науковий стиль мовлення, удосконалити знання дев'ятикласників про особливості стислого переказу тексту наукового стилю; формувати вміння виділяти в тексті наукового стилю потрібну інформацію та відтворювати її відповідно до стильових вимог висловлювання, добираючи потрібні мовні одиниці, підпорядковуючи висловлювання темі, основній думці, дотримуючись композиції;
- **діяльнісна** – розвивати вміння усно будувати висловлювання відповідно до комунікативного завдання;
- **соціокультурна** – виховувати почуття патріотизму, культуру мови та мовлення.

«Атака на учня»

- 1. Переказ?**
- 2. Види?**
- 3. Стилi мовлення?**
- 4. Вимоги до мовлення?**
- 5. Жанри?**
- 6. Типи мовлення?**
- 7. Тема?**
- 8. Мікротема?**
- 9. План?**
- 10. Його види?**

Розповідь — повідомлення про певні події, що відбуваються в часі. Загальна структура розповіді така: початок, розвиток та кінець події. Розповідь має такі різновиди: повідомлення, оповідання, відповідь, найменування, перелік, оголошення. До розповіді ставлять питання *що відбувалося?*

Опис — розповідь про властивості, ознаки певного предмета або явища. У ньому подається характеристика людини, предмета, явища природи шляхом перелічування їхніх суттєвих ознак. Найголовніше в описі — надати читачу повне, конкретне або цікаве уявлення про головний об'єкт. Описи бувають: пейзажні, портретні, інтер'єру, явищ, предметів, людини. До опису ставлять питання *який?*

Роздум — висловлювання про причини якостей, ознак, подій. У роздумі обов'язково наявні три частини: теза, докази, висновок.

Чисті описи, роздуми, розповіді використовуються рідко. У текстах найчастіше буває таке, що описи входять до змісту розповіді або зв'язані з роздумом, або роздум може доповнювати розповідь. До роздуму ставлять питання *чому?*

Науковий стиль

Різновиди:

- Власне науковий
- Науково-популярний
- Науково-навчальний

Сфера вживання: наукові праці, підручники, науково-популярні журнали

Загальні ознаки:

логічність, чіткість, точність, послідовність і доказовість викладу; ясність (понятійність) і предметність тлумачень; узагальненість понять і явищ; об'єктивний аналіз; докладні висновки

Основна функція:

повідомлення, з'ясування, доказ наукових теорій, явищ, знань, обґрунтування гіпотез, класифікація й систематизація знань, роз'яснення явищ, збудження інтелекту читача для їх осмислення

Мовні особливості:

спеціальні терміни, наявність схем, таблиць, графіків; оперування абстрактними, словами, складні речення; ускладнення зворотами, однорідними членами речення; залучення цитат і посилань на першоджерела; монологічна форма викладу

Робота з текстом

*Дослідження тексту на слух і робота над його структурою (вправа **520**, ст. **244.**)*

«Мікрофон»

Бесіда за змістом тексту

- Визначити, що виражає заголовок.
- Назвати ознаки стилю.
- Виділити в тексті частини, що належать до різних типів мовлення.
- Визначити мікротеми.

Колективна робота з пам'яткою (навчальний посібник)

«Як підготуватися до стислого переказу тексту наукового стилю»

- 1.** Прочитати або прослухати текст, який необхідно переказати стисло.
- 2.** Визначити тему й основну думку висловлювання.
- 3.** Обдумати тему, пропоновану для стислого переказу.
- 4.** Вибрати з тексту основне й істотне.
- 5.** Продумати композицію переказу, тип мовлення.
- 6.** Скласти план переказу.
- 7.** Виписати слова-терміни, що допомагають авторові точно розкрити тему висловлювання.
- 8.** З'ясувати лексичне значення незрозумілих слів.
- 9.** Дібрати слова та речення для зв'язку частин тексту.

Похід князя Ігоря

Протягом XII ст. в Київській Русі виникло від **10** до **15** удільних князівств. Саме тоді Київ із прилеглими територіями почали називати «Руською землею».

Історики підраховали, що протягом ста років
— між **1146** та **1246** — **24** князі **47** разів
приходили в Києві до влади. **35** таких
князювань тривали менше року кожне.

1169 року на Київ напав володимиро-
суздальський князь **Андрій Боголюбський**.

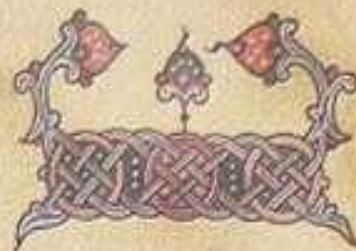
«Богоматір Володимирська»

Поема «Слово о полку Ігоревім» засвідчила: захопити справжню ікону Пирогощу Андрію Боголюбському не вдалося.

Слово о полку ІГОРЄВЄ

Щодо походження й
тлумачення назви «Пирогоща»

Найчастіше назва трактується
«баштова» («пиргос»
грецького мовою означає
«башта»).

Відомо, що ікону морем було привезено з Візантії. Цілком можливо, що там вона зберігалась у башті монастиря.

- I. Чому Київ був великою принадою для ворогів.
- II. Із якою метою Андрій Боголюбський вивіз ікону з Вишгорода.
 1. Впевненість князя в тому, що Богоматір із Вишгорода — ікона Пирогоща.
 2. Володіння Пирогощою означало перенесення столиці.
 3. Ікона Пирогоща — символ руської державності.
- III. Що засвідчило «Слово о полку Ігоревім».
 1. Андрій Боголюбський вивіз іншу ікону.
 2. Повернувшись з полону, князь Ігор поспішив до справжньої Пирогощі.
 3. Чому літописці оголосили Пирогощою ікону з Вишгорода.
- IV. Що означає назва «Пирогоща».
- V. За що молився князь Ігор.

Похід князя Ігоря

Протягом XII ст. в Київській Русі виникло від **10** до **15** удільних князівств. Саме тоді Київ з прилеглими територіями почали називати «Руською землею». Він був великою принадою, бо той, хто завоює Київ, міг називатися правителем «матері міст руських». Чвари між князями за Київ не вщухали. Історики підраховали, що протягом ста років — між **1146** та **1246** — **24** князі **47** разів приходили в Києві до влади. **35** таких князювань тривали менше року кожне.

1169 року на Київ напав володимиро-суздальський князь Андрій Боголюбський. Місто було по-дикунському пограбоване. Саме тоді, як сказано в літописі, князь вивіз з Києва (а вірніше, з Вишгорода, що був резиденцією київських князів) ікону Богородиці. Після того, як цю ікону було виставлено в Успенському храмі міста Володимира на Клязьмі, за нею закріпилася назва «Богоматір Володимирська».

Вивезену з Вишгорода ікону Андрій Боголюбський вважав найбільшою свяติною тогочасної Русі, тобто іконою Пирогощею. Саме з перенесенням цієї ікони, що вважалася символом єдності Руської землі, було пов'язане перенесення столиці з Києва до Володимира на Клязьмі. Згодом, коли цю ікону перевезли до Московського Кремля, столицю в зв'язку з таким перенесенням перенесли до Москви. Як видно, іконі надавалося виняткового значення — вона була символом Руської державності.

Проте поема «Слово о полку Ігоревім» засвідчила: захопити справжню ікону Пирогощу Андрію Боголюбському не вдалося. Очевидно, князь вивіз з Вишгорода іншу ікону, оголосивши її Пирогощою. Адже повернувшись з половецького полону до Києва, князь Ігор саме до ікони Богородиці Пирогощі поспішає з молитвою. Таким чином, Пирогоща залишилась у Києві.

Літописці ж навмисне, щоб виправдати, «узаконити» перенесення столиці з Києва до Володимира, оголосили ікону Пирогощою.

Щодо походження й тлумачення назви «Пирогоща» існують різні пояснення. Найчастіше назва трактується як «баштова» («пиргос» грецького мовою означає «башта»).

Відомо, що ікону морем було привезено з Візантії. Цілком можливо, що там вона зберігалась у башті монастиря.

Врятувавшись втечею з половецького полону, князь Ігор приходить до Києва. Він йде молитись до ікони Пирогощої. Це молитва не про тимчасовий успіх чи власне життя. Це молитва за всю Україну-Русь, її єдність і незборимість.

*За Б.Яценком; **325** сл.*

Домашнє завдання

Дібрати тексти науково-
популярного стилю.

Автор ресурсу

**Ратушна Наталія Миколаївна -
вчитель української мови та літератури
Лукашівського навчально-виховного комплексу «Дошкільний
навчальний заклад - загальноосвітня
школа I - III ступенів»
Чорнобаївської селищної ради
Черкаської області**

